

Konsten

Karolinska Universitetssjukhuset,
Huddinge



Konsten på Karolinska Universitetssjukhuset, Huddinge

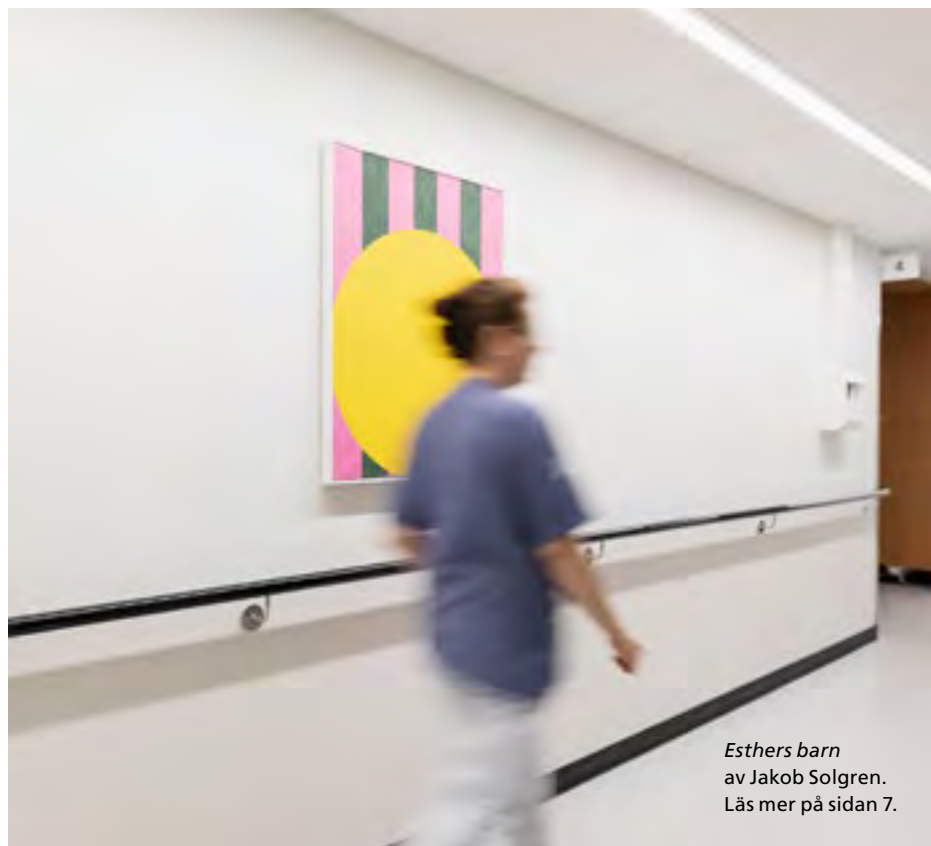
“Där det finns många människor, där ska det också finnas mycket konst.” När Huddinge sjukhus planerades och byggdes på 70-talet var konsten en självklar del. Arkitekturen präglades av rationalitet, storskalighet och framtidstro. Långa raka huskroppar i betong, stora utomhusgårdar och rikligt med ljusinsläpp skapades. Många konstnärer engagerades för att förse sjukhuset med platsspecifika konstverk.

I linje med tidsandan var konsten ofta utåtriktad och kommunikativ. Ett välkänt exempel är *Hej patient* av konstnärsduon Beck & Jung, som med färgstarka geometriska figurer lyser upp betongfasaden vid huvudentrén.

Omkring 50 år efter att sjukhuset invigdes har Region Stockholm genomfört en ny- och ombyggnation för att modernisera och öka vårdens kapacitet i takt med en växande befolkning. På sjukhusets södra sida har en helt ny byggnad, O-huset, uppförts med avdelningar för operation, intervention, röntgen och sterilteknik. Därutöver har befintliga lokaler som ansluter till O-huset renoverats.

I samband med byggnationerna har åtta konstnärer fått i uppdrag att skapa platsspecifika konstverk. Karaktäristiskt för flera av verken är att de i sina uttryck knyter an till den befintliga konsten, liksom till arkitekturens konstruktiva profil. På så sätt binds det nya sjukhuset samman med det äldre. Dessutom har en mängd färdiga konstverk köpts in.

Precis som då sjukhuset var nytt har konsten placerats där många människor rör sig, såsom i hisshallar, matsalar, korridorer och inne på vårdavdelningar. Alexandra Severinssons färgglada emaljer på betongen i O-husets hisshall korresponderar lekfullt med det befintliga konstverket *Hej patient*. Två utomhusgårdar har också gestaltats konstnärligt. Den ena gården har en markbeläggning i granit som konstnären Anders Krüger lagt i en lekfull ornamentik.



Esthers barn
av Jakob Solgren.
Läs mer på sidan 7.

Den andra har fått en upplyst skulptur i geometriskt formspråk av Anders Sletvold Moe, som blir till ett spännande blickfång när mörkret faller.

Region Stockholms kulturförvaltning leder arbetet med konsten. Varje gestaltungsuppdrag har utlysts offentligt och genererat flera hundra intresseanmälningar. Samtidigt som konstnärerna har haft mycket att förhålla sig till så har de också givits en stor konstnärlig frihet. Rumsliga förutsättningar, miljökrav och sjukvårdens specifika behov kan vara både utmanande och inspirerande och ibland leda till nya konstnärliga lösningar och idéer.

Som patient eller anhörig kan man uppleva oro och sårbarhet. Ett av sjukhusets


främsta mål är därför att patienter och anhöriga ska känna sig trygga och få bästa möjliga vård och behandling. I den kliniska vårdmiljön spelar konsten en viktig roll för att åstadkomma en mänsklig och omhändertagande miljö. Det personliga tilltalet, engagemang, stimulans, lugn och reflektion – det är sådana värden som är konstens stora potential. Den bidrar också till en tilltalande arbetsplats för personalen.

Konsten har varit en integrerad del av Huddinge sjukhus under ett halvt sekel. Nu har ännu en årsring med konst lagts till de tidigare – ett rikt kulturarv att ta vara på och utveckla vidare.

Region Stockholms kulturförvaltning

Procentregeln

Konst i offentlig vårdmiljö har en lång tradition i Sverige. Redan 1937 beslutade Sveriges riksdag att en procent av byggkostnaderna vid offentlig byggnation skulle satsas på konstnärlig gestaltning. Procentregeln gäller fortfarande men utgörs nu inom Region Stockholm av upp till två procent. Tack vare procentregeln har vi idag ett av landets största och mest mångfacetterade innehav av konst, som berikar länets offentliga vårdmiljöer.



Följ med och upptäck konstnärliga
uttryck och berättelser på Karolinska
Universitetssjukhuset, Huddinge.

Välkommen!

Region Stockholms kulturförvaltning

*Hej patient av Beck & Ljung.
Läs mer på sidan 11.*

Ett kalejdoskop på rymmen

Något har hänt i O-husets trapphus. En lektion i matematik har tagit en oväntad vändning. Över den gråmålade betongen har Alexandra Severinsson komponerat trianglar, cirklar, femhörningar och parallelogram, ibland i uppbrutna former. Färgstark emalj och guldkimrande mässing bildar rytmiska skiljetecken. En del kan ses på håll

och andra kommer nära. Rör de på sig? Fragmenten liknar ett kalejdoskop på rymmen, med hypnotiska mönster som kan omformas i en oändlighet. De tycks klättra i en spiralrörelse, som accenter till trappväggarnas ljusa trä och hissarnas stålblanka metall. I mellanrummen finns utrymme för paus och vila.

1. Fragments

Alexandra Severinsson

O-huset, trapphus plan 3-6



»Bilderna på mönster och strukturer byggs ihop av betraktaren till en större helhet och en större mening.«

Alexandra Severinsson





Skönhet i betong

Anders Sletvold Moes nio meter höga skulptur påminner om ett astronomiskt landmärke och ger associationer både till det uråldriga och framtida, som de keltiska stenarna i Bretagne och filmen *2001 – ett rymdäventyr*. Med ett stramt geometriskt formspråk i betong fungerar skulpturen som en orienteringspunkt och knyter samman det äldre sjukhuset med det nyare O-huset. Variationer i färg, form och blankhet kontrasterar mot den fylliga, mörkt gröna växtligheten. När mörkret faller lyser skulpturen som en lykta.

Betong är inte ett material som vanligtvis förknippas med skönhet eller nostalgi. Ändå

finns sådana element i Sletvold Moes skulptur. Hans konstnärliga uttryck bär släktskap med Einar Höstes, vars skulptur *Rymdfackverk* från 1971 utgör ett äldre landmärke på en annan av sjukhusets innergårdar. Redan då lades stor omsorg på konst i samverkan med arkitekturen och de gröna uterummen.

2. Unfolded Solid Shape

Anders Sletvold Moe

O-huset, innergård mellan hus B2 och B4

»De fyra olika färgerna och sidorna på skulpturen gör att den ser helt annorlunda ut beroende på var du befinner dig. Upplevelsen av konstverket förändras när betraktaren rör sig runt skulpturen.«

Anders Sletvold Moe

Såsom i en spegel

Maki Okamotos speglar i koppar och mässing visar inte betraktarens utseende. Istället får vi söka efter oss själva på ett annat plan än det fysiska. Är inte spegelbilden egentligen alltid en förvrängning av verkligheten? Oavsett klarhet. Många känslor går in i varandra under tiden på ett sjukhus.

På speglarnas ytor finns monotona mönster och repeterande linjer, ibland i kristalliska former, ibland som regn mot en fönsterruta. Våra tankar leds i olika riktningar, speglarna öppnar upp för självreflektion och eftertanke. De fungerar också som målningar. Istället för pensel har Maki Okamoto använt hammare, såg och fil i tidskrävande tekniker. Vi kan få känslan av att ha öppnat ett skrin med förlorade smycken – innefattade ädelstenar som både är blankpolerade och märkta av tiden.

Med foliering på korridorernas glasytor har konstnären skapat effekter av frostat glas, eller is, i grafitgråa toner. På en annan sektion möter vi en silverskimrande blå himmel med små vita moln.



3. Speglingar – Vandring bland tankar

Maki Okamoto

Hus B4, plan 8, avdelning, B86–88

»Betraktarens integritet är det viktigaste i detta verk.« *Maki Okamoto*

Allt det där vi har runtomkring oss och tar för givet

Jakob Solgrens installation beskriver det handfasta och mätbara – att flytta sten, mäta en yta, rita en cirkel. Målningar med skarpa geometriska färgfält ger en illusion av grafiskt tryck, men vid en närmare anblick avslöjar sig konstnärens hand, med tydliga spår av penseldragen. Cirkeln återkommer i sin mest arkaiska form, en himlakropp, solen som går upp och ner, en mogen frukt, det svarta hålet. Stenen som slipats av havet och tiden. En skulptur i form av ett överdimensionerat ritverktyg, kanske en passare, tycks berätta hur skapelsen har gått till. De mytiska och sakrala aspekter som kan läsas in i Jakob Solgrens målningar får här en högst vardaglig förklaring. Är det en slump att skulpturens titel *Ritsticka* är så likt "retsticka"?

Titeln på hela konstverket, *Esthers barn*, är en referens till en bok i Gamla testamentet, som utmärker sig eftersom Gud inte nämns överhuvudtaget. Esters bok utspelar sig också i det gamla persiska riket, som en parallell till Jakob Solgrens födelseland Iran. Undertiteln *Flytta sten* kan ses som en

referens till konstnärens uppväxt i Småland, med steniga åkrar och mödosamt byggda stenmurar.

4. Esthers barn

Jakob Solgren

Hus K2, plan 6, avdelning K61–63



Musik för ögat

O-husets strama arkitektur i glas och vit betong döljer en innergård. Vid en första anblick, från de övre våningsplanens fönster, framträder en serie blomsterliknande former som griper in i varandra och tycks fortsätta in under byggnadens väggar. Ett ornament i granit bildar ett uppförstorat kakelmönster, känt från morisk konst och arkitektur. Öar av grönska bryter av den regelbundna kompositionen. Små fyrton kastar ett varmt och dämpat ljus över växtligheten och graniten.

Anders Krügers konstverk ger innergården en självständig karaktär, ett blickfång från O-husets fönster, men också en plats för personalen som erbjuder vila, paus, reflektion och umgänge i ett krävande arbete. Här finns sittplatser, enskilt eller tillsammans, i en långsträckt möbel av azobéträ. Azobé växer i västafrikanska regnskogar och är känt för sin extrema tålighet. Det är nästan lika hårt som granit och motstår väder och vind utan några behandlingar. Med tiden får träet en silvergrå ton.

Titeln *Intermezzo* kommer från musikens värld. Ett intermezzo är ett kortare stycke som uppförs i pausen mellan mer anspråksfulla kompositioner.

5. Intermezzo

Anders Krüger

O-huset, innergård

»Vid en närmare granskning öppnar sig en till synes oändlig variationsrikedom i kombinationen av de enkla geometriska grundformerna. En visuell musik som kan liknas vid Bachs fugor.«

Anders Krüger





Mamma Flamingo ropar att nu är vi bara väder och vind

Kom med på en resa genom fantastiska landskap, över oceaner av flytande färg, genom glittrande moln mot fjärran constellationer. Högt över skogar och berg, genom glödgheta öknar i sällskap med flockar av tropiska fåglar.

Ibland avbryter vi vår flygning för att landa på små öar utspridda längs resans väg. Där möter vi ruinerna av något uråldrigt tempel, ett månlandskap där märkliga djur strövar bland kratrarna, en oas med pyramider, palmträd och statyer, eller en enkel liten koja byggd av ett lekande barn.

Christoffer Paues installation, med bronsskulpturer och väggmålningar tryckta

på glas, erbjuder betraktaren att kika ut genom olika fönster på en värld där den egna fantasin tar kommandot. Beträktaren uppmanas att måla klart bilden för sig själv, att hjälpa konstnären befolka de drömlika landskapen och berätta sagor om vad som kan tänkas hända bortom horisonten.

6. Mamma Flamingo och de hundra öarna

Christoffer Paues

Astrid Lindgrens barnsjukhus, hus B4-K4, plan 5

»Jag har i min gestaltning inspirerats av Astrid Lindgrens vilja att ge utsatta barn extra mod och styrka att skapa sina egna drömvärldar som i Nangijala, Sunnanäng eller Mattisskogen.« *Christoffer Paues*



Att göra sig hemmastadd

Hur kan ett hem se ut? De flesta av oss har ett hem som vi alltid bär med oss i minnet. Det personliga hemmet är vårt eget så hur gör man ett hem som alla kan ta del av?

Peter Köhler började skissa på en bildserie utifrån tidningar för heminredning. Fram växte en idé om ett hem där möbler, vardags- och prydnadsföremål binds samman av föränderliga interiörer som inte riktigt är vad de ser ut att vara. Inne i ett rum skiner månen och i ett annat skymtar en ljusblå himmel genom den öppna dörren ut mot havet. Blicken får vandra genom rummen och ta del av deras olika tillstånd. Där en målning slutar tar nästa vid. Detaljrikedomen bjuder på ständigt nya upptäckter. Föremål från målningarna dyker upp på glasfasaderna, uppförstora och i en egen färgskala. Från varmaste solgult till skymningens stillsamt svala toner.

Peter Köhlers egenartade värld, med ett myller av objekt och former, tar oss långt från inredningstidningarnas tillrättalagda reportage. Vad ser vi egentligen? Våra sinnen retas på ett lekfullt sätt med ett spretigt och spontant formspråk.

7. Household stories

Peter Köhler

Hus M2, plan 8, avdelning M84–86



Rymden, rummet, kuben och klotet

Einar Höstes *Rymdfackverk* från 1971 för tankarna till skelettets hållbara men ändå sköra konstruktion. Han menade själv att konstverket skulle kunna tolkas som en ljusgenomsilad trädunge. Fåglarna verkar hålla med, de viljar gärna under skulpturens beskydd. Einar Höste samarbetade med trädgårdsarkitekten Eric Anjou, som utformade innergårdarna med böljande gräs, björkar, sten och sand.

Rymden, rummet, kuben och klotet återkommer ständigt i Einar Höstes konstnärskap. Så även i *Rymdfackverk*, som med sitt smäckra rutnätverk i aluminium även bildar en rund och luftig klotsektion.

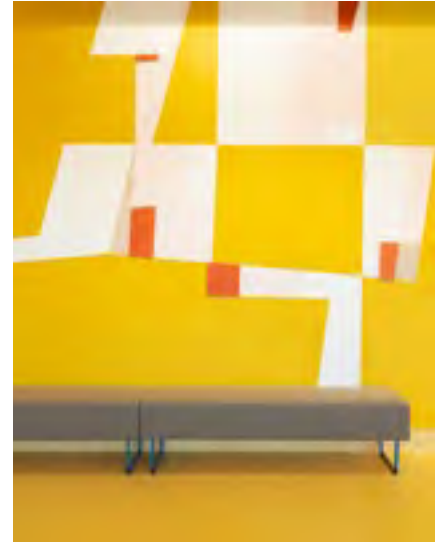
Sluten rymd, som visades på Moderna Museet i Stockholm 1965, brukar betraktas som en utgångspunkt för alla Einar Höstes konstverk. Besökarna fick träda in i en stor kub, som på insidan tog en sfärisk form med självlysande ultraviolettt ljus.

Einar Höste vårdades under sin sista tid på Karolinska Sjukhuset i Huddinge. Han gick bort i november 2013.

8. Rymdfackverk

Einar Höste

Medicingatan, utomhusgård



Hej personal

Ordet *interosis* är en sammansättning av stavelser från medicinska termer. En medicinsk term brukar bestå av en förstavelse, som beskriver var något befinner sig, och en efterstavelse som beskriver ett specifikt problem eller område. *Inter* betyder mellan. *Osis* kännetecknar ett onormalt eller avvikande tillstånd. *Interosis* kan översättas till "mellan det onormala". För en lekman låter det som en trovärdig medicinsk term, men *interosis* är en skapelse av Tine Aamodt. Ordet används inte inom sjukvården.

I den konstnärliga gestaltningen till O-husets personalmatsal refererar Aamodt till kroppsliga proportioner och funktioner. Men det är inte en uttalat mänsklig anatomi, snarare husets kropp, interiör och fragment från naturen utanför. Hennes konstverk smälter samman med, och kontrasterar mot, arkitekturen och inredningen. Silhuetter av möbeldelar och gråspacklade partier som påminner om stenars yta och rå betong skapar dynamik. Några element är hämtade från det äldre sjukhusets exteriör. Beck & Jungs konstverk *Hej patient* utanför huvudentrén, med ett påhittat typsnitt av stiliserade bokstäver som kan kombineras i en oändlighet, har varit en källa till inspiration. Sammantaget speglar de olika komponenterna i *Interosis* mänskliga situationer, utan att faktiskt avbilda mänskliga gestalter.

9. Interosis

Tine Aamodt

O-huset, matsal plan 6



Välkommen in!

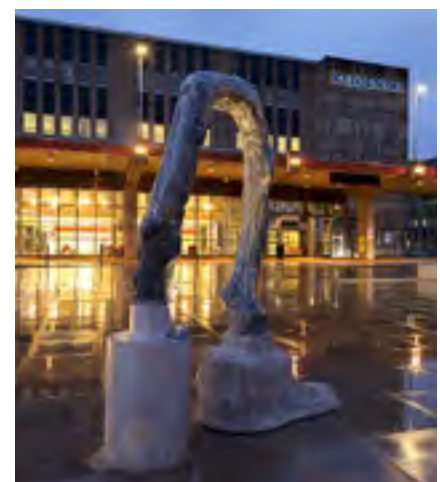
Ett färgstarkt inslag har saknats under ombyggnaden av huvudentrén. Men nu är Beck & Jungs konstverk med den välkomnande titeln *Hej patient* tillbaka. Ett bildalfabet i brännlackerad aluminiumplåt – segment av enkla geometriska figurer som kan kombineras i så gott som oändliga variationer. Konstnärssduon började utveckla sitt bildalfabet redan 1966, med hjälp av stordatorer och primitiva utskrifter. Initiativet mötte skepsis från publik och kritiker, men med tiden kom Beck & Jung att bli pionjärer för den databaserade konsten, både i Sverige och internationellt. *Hej patient* skapades i samband med den nära förestående invigningen av Huddinge Sjukhus i början av sjuttioalet. Tanken var att liva upp den grå fasaden med en glad och inbjudande explosion av färg.

På entrétorget möter vi en nyare installation, Mia E Göranssons skulpturer i keramik, aluminium och betong. Hennes skapelser har kallats "moderna mysterier" och "solitärer från en splittrad värld". Vi möter objekt som vid en första anblick ger associationer till skog, mark och organisk materia. Men vi skulle likaväl kunna vara ombord på ett rymdskepp i en oförutsedd framtid, eller befinna oss hos en samlare av excentrisk karaktär. Arrangemanget kan liknas vid ett kollage, där komponenterna bär på samma obegränsade möjligheter som Beck & Jungs bildalfabet. Accenter i violetta samspelar med höghusen i bakgrunden.

10. Hej patient

Beck & Jung (Holger Bäckström och Bo Ljungberg)

Fasaden, i anslutning till huvudentrén



11. Next to nature

Mia E Göransson

Entrétorget

En hypnotisk studie

Huddinge sjukhus täcker en yta lika stor som Gamla stan. Det kan vara lätt att förlora sig i alla korridorer och kulvertar, men ett färgsystem hjälper till med orienteringen. Signaleröda plastgolv och sittplatser på entréplan, himmelsblått en våning upp, intensivt grönt på plan 7... och så vidare. Materialen, färgsättningen och de pedagogiska tankegångarna andas av det tidiga sjuttioalet då sjukhuset invigdes.

Hilde Angel Danielsens konstverk ramar in O-husets våningsplan och hisshallar med

klara teman i komplementfärger, som en nytolkning av det äldre sjukhusets färgsättning. Men här finns fler dimensioner. Varje våning har också en geometrisk form – romb, pentagon, hexagon. Antalet hörn är desamma som våningens nummer. Hennes reliefer ramar in på ett bokstavligt och samtidigt lekfullt sätt. De geometriska formerna är byggda av faktiska tavelramar och lister, som upprepas och flerfaldigas runt ett centrum och skapar en känsla av rörelse. Kanske står vi inför en hypnotisör?

Hilde Angel Danielsen överraskar genom att använda tekniker och material i ett spänningsfält mellan konst och arkitektur.

[12. Brutalistisk hyttekos](#)

[Hilde Angel Danielsen](#)

[O-huset, hisshallar plan 3–6](#)

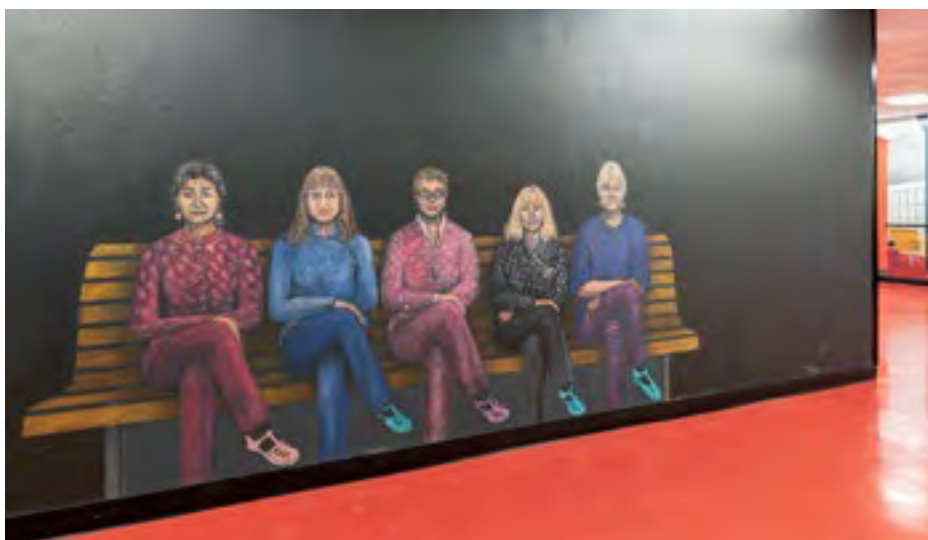


Att färdas tillsammans

Bitte Richardsson, Ulla Nordenskjöld, Lotti Malm, Lea Ahmed och Eva Trolin träffades på Konstfack. När de gick ut 1977 var det som ett sammansvetsat kollektiv: Sapphos döttrar. Deras första uppdrag fick de via skolan, att skapa tio stora verk för Huddinge sjukhus. Under några intensiva veckor, mitt i livet som småbarnsmammor, målade de färgsprakande och vitt skilda motiv direkt på väggarna. Målningarna löper genom flera våningsplan.

Högst upp bjuds vi in till en flyguppvisning och några trappor ner befinner vi oss i urtiden, före människans närvaro i en prunkande växtlighet. På plan 4 väntar en kamelkaravan. En tågperong med ett myllrande folkliv ramar in en hisshall på entréplan, ett färgstarkt dokument över det sena sjuttioalet. Sapphos döttrar är själva där, de väntar på en bänk och möter oss med fast blick, i mjuka kläder från det tidstypiska märket Mah-Jong.

Genom åren har målningarna av Sapphos döttrar älskats och hatats. Några våningsplan har målats över efter hårt slitage. Kollektivet arbetar fortfarande tillsammans,



men numera är uppdragsgivarna främst privata fastighetsägare och bostadsbolag. Sapphos döttrar ställer också ut separat, under egna namn. Men, som Ulla Nordenskjöld har uttryckt det: "Vi har mått bra av att arbeta tillsammans, det finns ingen prestige i vem som gör vad. Vi har

inget behov av att bli sedda som något enskilt geni eller få personlig stjärnstatus."

13. Sapphos döttrar

Att färdas tillsammans. Att färdas på räls.

Plan 8, 6, 5 och 4

Till det som inte längre finns

Ett sjukhus är en föränderlig miljö. Inte bara genom alla de människor och livsöden som kommer och går. Också konstverk flyttas, tas ner, eller försvinner helt. Anna Nordquist Anderssons installation kan kanske liknas vid en arkeologisk utgrävning, i hennes värld möter vi förflutna landskap i textil.

Hennes kollage, utklipp från Life Magazine på sextio- och sjuttioalet, balanserar mellan det abstrakta och föreställande. Här finns nästan inga människor, bara de kläder personerna på bilderna har burit. Ändå framträder deras kroppar i sin spöklika frånvaro. I en serie har bilderna lagts på ljusbord och fotograferats, så att både tidningens bak- och framsida lyser igenom som röntgenplåtar. I montrar av plexiglas finns också verkliga kläder – prydligt hopvikta ylletyger i rut- och fiskbensmönster. Över dem ligger kollage i sprött papper. Prova att gnugga med tyg på monterns översida och se vad som händer. Ett litet fysiskt experiment.

Anna Nordquist Andersson lyfter fram och knyter an till de konstnärer som har föregått henne på Huddinge sjukhus.

Framförallt de kvinnor som har skapat större gestaltningar i textil. En av dem är Ingegerd Möller, som bjuder med oss på en vandring i markerna. Kanske i de jämtländska fjällen eller på västkustens klippiga stränder. Det var miljöer hon gärna skildrade. Vi möter naturen i närbild – fjärlar, styvmorsviol och björkens bark. Storheten finns i det lilla.



14. Se Då Nu – Textere

Anna Nordquist Andersson

Hus B2, plan 7, avdelning B72-74

15. Vandring i markerna

Ingegerd Möller

Centralhallen, plan 5, C5



När växter talar

Kan växter tala? Det verkar så i Trinidad Carrillos fotografiska spektrogram – en teknik som vanligtvis mäter en människas röst, eller ett musikstycke, och ger en bild av frekvens, tid och intensitet. Här talar aloe från Peru, vårtbjörk från Huddinge och granris och mossa från en park i Göteborg. Den som stannar upp kan artbestämna och gissa geografisk hemvist. Men det är inte nödvändigt. Bilderna öppnar snarare för andra sätt att förhålla sig till naturen.

Idén till spektrogrambilderna föddes när Trinidad Carrillo låg på intensivvården med en allvarlig lunginflammation. Hon tyckte sig se spräckliga figurer träda fram i det vita taket. En konstinstallation? Nej, figurerna fanns bara i hennes fantasi, men de gjorde henne glad.

På neonatalavdelningen möter vi en serie fotografier av annan karaktär. Spöklik växtlighet i blyxtbelysning, en strand med upplöst horisont i sprakande färger – som om något gått fel på ett glädjande sätt i fotolaboratoriet. Kontemplativa scener, en gravid kvinna under ett träd som bär märklig frukt, ett litet fågelägg i en hand. Bilderna är inte digitalt manipulerade. Ändå osäkras gränsen mellan vardag och fantasi.

16. Spektrogram från växtriket/Fågeldag

Trinidad Carrillo

Hus R2, plan 6, avdelning R61–63
Hus B4, plan 6, avdelning B68



»Tanken om växter som talar genom väggarna började gro. Det ornamentala har en både läkande och universell kraft.«

Trinidad Carrillo



Hör suset av regn

Konstnären Laercio Redondos favoritmotiv är arkitektur, historiska händelser och stadsmiljöer – kollektiva minnen som bleknat och suddats ut ur samtidens medvetande. Var går gränsen för vad en bild kan förmedla? Laercio Redondo utmanar oss att tänja på den.

Bildsviten *Stundom* öppnar upp ett arkiv, en dokumentation från 1968 och framåt, då Huddinge sjukhus började byggas. Mitt ute i ingenstans, bland skog och berghällar, påbörjades det som skulle bli norra Europas största byggnadsplats, planerad i en anda av teknisk, medicinsk och social optimism. När sjukhuset invigdes 1972 var presskärens och allmänhetens omdöme hårt. Den överväldigande grå betongen ansågs symbolisera det människofientliga.

Flera decennier har förflutit. Är sjukhusbyggnaden fortfarande brutal? Kanske snarare bedövande vacker? Laercio Redondos bildsvit visar mer än historisk dokumentation – vi bjuds in att vandra genom grenverk, lövkronor och armeringsjärn som övergår till silhuetten av en tallskog. En hand att hålla i. En dikt av poeten Tomas Tranströmer på svenska och portugisiska. Bilderna är delvis monterade på ett sätt som skapar *cadavre exquis*, en lekfull teknik som har använts flitigt av både barn och surrealist.

17. Stundom

Laercio Redondo

Hus R2, plan 6, avdelning R62–64





Där ljuset aldrig släcks

I ett ensamt fönster högst upp i O-huset lyser en ljuskrona av färgat glas. Förlagan hänger i en villa i den franska byn Nohant, en gång i tiden sommarställe åt författaren George Sand. Hon hette egentligen Aurore Dupin, men tog ett mansnamn för att få mer respekt som författare. Dessutom klädde hon sig gärna i kostym och rökte cigarr. En oktoberkväll i Paris på 1830-talet träffade hon den polske kompositören Frédéric Chopin. Kanske under ljuset av en krona i venetianskt glas.

Ljuskronan är ingen exakt kopia av originalet i Nohant. Blommorna i glas är lite ojämna, vackra men inte perfekta – precis som kärleken. George Sands och Chopins relation tog slut efter en katastrofal vinterresa till Mallorca, men berättelsen om deras kärlek lever vidare.

Snezana Vucetic Bohms konstinstallation löper genom trapphuset i sex delar. Förutom ljuskronan möter vi suggestiva mönster inramade i glas, som ger fantasin ytterligare spelrum.

Bland annat genom ritningar av Tuilerierna i Paris, en park där Chopin tyckte mycket om att promenera.

18. G./F. (scenanvisningar)

Snezana Vucetic Bohm

O-huset, trapphus plan 3–6

»I trapphusens höga, smala och katedrallika form uppstår en känsla av ett slutet universum eller en teaterscen. Min förhoppning är att skapa en stämning där besökaren kan förflyttas i tid och rum och där bilderna kan skapa eftertanke och reflektion.«

Snezana Vucetic Bohm

Väl talat, men låt oss nu odla vår trädgård

Trädgårdsarbete som själavård är ingen ny tanke, och under de senaste åren har fler regioner börjat erbjuda grön rehab på remiss. Att få arbeta kravlöst i en trädgård ordinerar som smärtlindring och terapi. Med goda resultat.

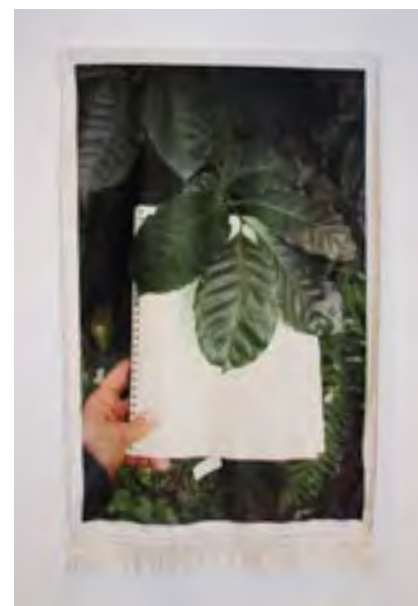
Pia Sandström har anlagt en trädgård av lite annan art på Psykiatri Sydväst, med måleri och fotografiska tryck på transparenta tyger och sammet. Pressade och inramade växter ackompanjeras av skisser och anteckningar över trädgårdar, odling och andra reflektioner. Ett planeringsarbete som tangerar det poetiska och filosofiska. Pia Sandström arbetar ofta med text, både i bokform och som rumsliga installationer. Hon är intresserad av språkets relation till världen som ska namnges – hur orden skapar omgivningen lika mycket som omgivningen skapar sig själv.

Trädgården följer varierande teman för olika avdelningar: kryddörter, blommor, grönsaksland och medelhavets flora. Växtlighetens begränsade livscykel bär på olika lager av tid och idéer om människans plats i naturen och naturens plats i människan, från arabisk trädgårdskonst till Versailles barocka palatsträdgårdar.

19. Jag anlägger en trädgård

Pia Sandström

Hus M4, plan 7, avdelning M76–79





Tro, hopp och drömmar i glas

Genom glaset undersöker Sara Lundkvist olika fenomen från naturen, myter och andlighet.

Hon intresserar sig för hur vi laddar föremål med en djupare mening och fyller dem med tro, hopp och drömmar. Kanske också övernaturliga krafter.

Hennes ringar i gjutet glas svävar över de vita korridorerna, som livbojar i oväntade färgkombinationer. Eller regnbågar, som Sara Lundkvist kallar dem. Titta närmare och upptäck små bubblor fångade i det kompakta glaset.

Sara Lundkvist blandar glaskross i olika kulörer och håller dem i gjutformar av gips och kvarts, som långsamt bearbetas i den steketa gjutugnen. Det krävs mycket höga temperaturer för att smälta glas, över 800°C, lika hett som i en aktiv vulkan. Färgen på det färdiggjutna glaset blir inte alltid som väntat, men det är också tjusningen.

20. Regnbågsringar

Sara Lundkvist

Hus B2, plan 5, avdelning B52–54
Hus B4, plan 5, avdelning B56–58

»När jag jobbar med glas vill jag få det att se ut som ett annat material, som något magiskt från en annan värld.«

Sara Lundkvist

Ett ögonblick här och nu där allt kan hända

Antikens greker hade två ord för tid, Kronos och Kairos. Kronos är den linjära tiden som kan mätas med en kalender eller klocka. Ordnad, rytmisk och förutsägbar, från födelse till död. Kairos är inte lika lätt att fånga. Om Kronos representerar mätbar tid är Kairos snarare ett ögonblick här och nu där allt kan hända. Eller en form av "mellan-tid", som Ebba Bring uttrycker det.

Ebba Brings akvareller är installerade i en av O-husets korridorer. Kronos och Kairos framträder i mjuka färgtoner, men med bokstäver som påminner om inskriptioner huggna i sten. Andra motiv liknar nervtrådar och celler, uppbyggda av mosaik. Porslin, sten och glas förvandlas till organisk materia. I några av målningarna är alla detaljer och skarpa gränser upplösta i moln, som ett tillstånd av obestämbar tid.

21. Kronos och Kairos

Ebba Bring

O-huset, korridor plan 6



»På ett sjukhus förhåller sig personalen i hög grad till Kronos. Arbetsdagarna baseras på den fortlöpande tiden, dagarna är inrutade efter tidsscheman. Patienterna förhåller sig i högre grad till Kairos, med väntan, osäkerhet och en period av anestesi, att vara nedsövd.«

Ebba Bring



Fjäril, fisk, mittemellan?

Skulpturer i svart lera med ett metalliskt skimmer vandrar längs väggarna. Materialet är ömtåligt, men liknar pansar. Ett löfte om uthållighet och beskydd under trädens grenar. Men också förvandling, som när nattfjärilen tränger sig ut ur sin puppa och sprider sina vingar.

Lisa Wallerts konst kretsar kring det påtagligt fysiska och levande i relation till alltings förgänglighet. I den kroppsliga närvaron finns också en påminnelse om det frånvarande, det som inte längre är. Hennes malar, eller nattfjärilar, är en

återkommande form. De är stiliserade och kanske inte omedelbart igenkännbara. Med lite fantasi skulle deras hemvist lika väl kunna vara i havet. Oavsett vad ger de en känsla av liv och rörelse. På glasfasaderna möter vi malarna i mer realistisk tolkning. De svärmar kring ljuset, som en animerad sida ur en bok om insekter.

22. En egen skog

Lisa Wallert

Hus B4, plan 7, avdelning B76-78



Långsamhetens lov

Marianne Brekke har tagit in ljuset och himlen till O-husets korridor. Sekvenser av gryning och skymning i varma och kalla färgtoner fångar bestämda ögonblick på dygnet. Varje målning bär på mycket små, men viktiga, skillnader. De kan uppskattas för sin dekorativa skönhets skull, men är snarare precisa med små medel. Oavsett väder och vind utanför erbjuder målningarna en meditativ stillhet, en långsamhetens konst. En slags fönster bredvid fönstren. Marianne Brekke skapar ett lugnt uttryck i en hektisk miljö, en sjukhuskorridor med hög genomfart. De horisontella linjerna i målningarna säger något om rummets dimensioner och omfång.

23. Fra utsiden till insiden

Marianne Brekke

O-huset, korridor plan 5

»Formaten jag har valt är som små utsnitt, utklipp av det som sker utanför. Varje verk är en ny frekvens, en illusion som hämtas in och kanske kan ge små fickor av tid.«

Marianne Brekke

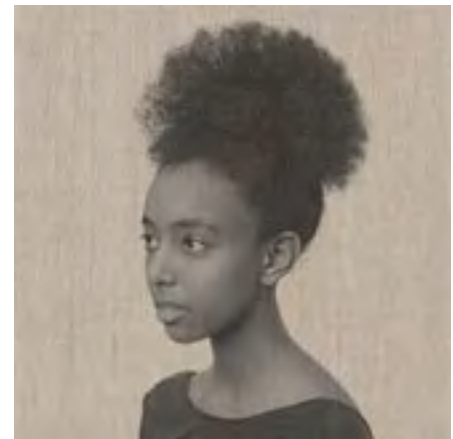
Styrkan i håret

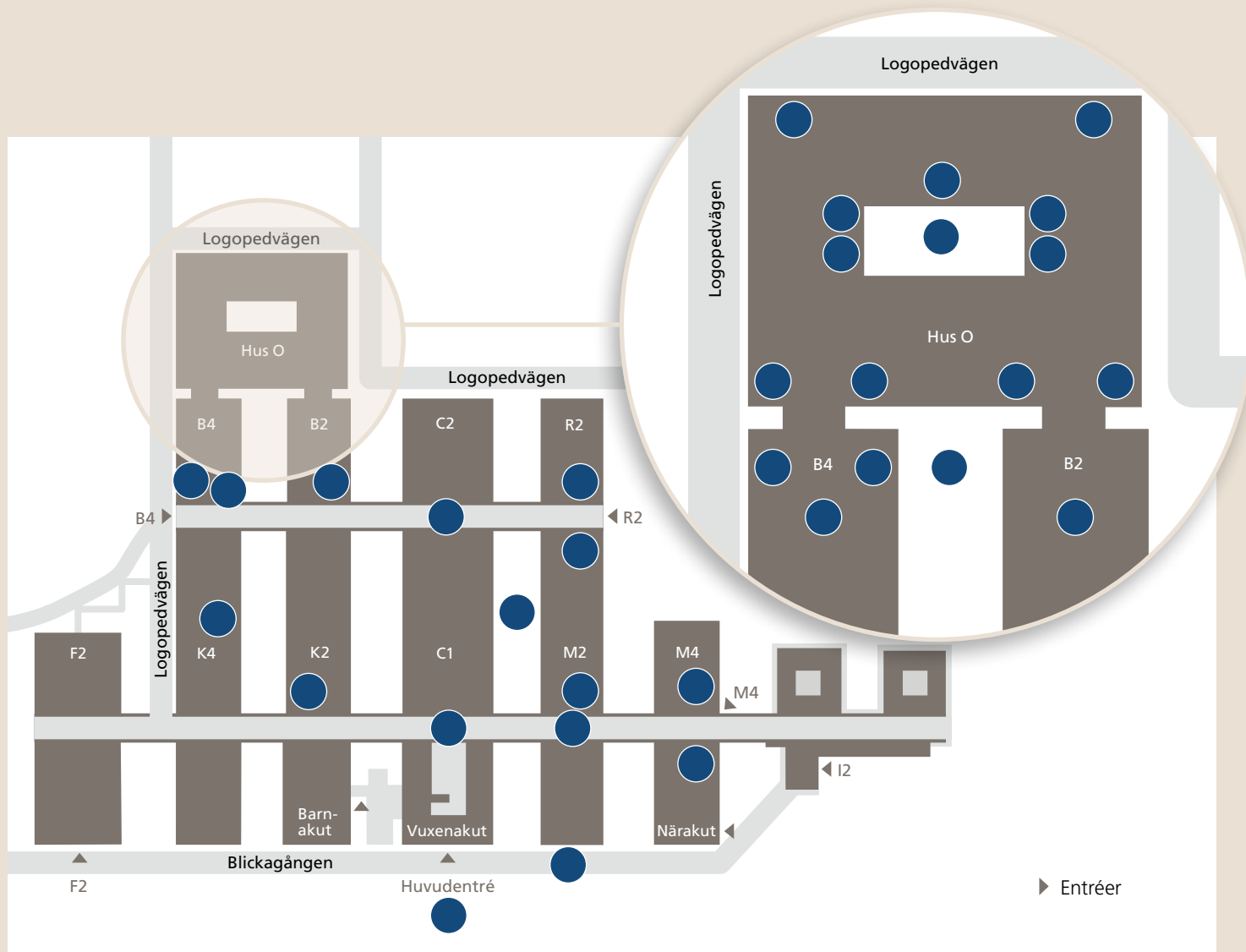
Frisyrer är mer än dekoration. De visar vad vi vill säga om oss själva, vår individuella och kollektiva position i samhället. Även en icke-frisyr är ett ställningstagande. Andrea Davis Kronlund är engagerad i frågor som berör afrosvensk kultur. Hennes fotografier undersöker hur en minoritet i det västerländska samhället navigerar genom skönhetsideal, konstnärligt uttryck, identitet, plats och professionalism. De svartvita fotografierna är tryckta på linneväv som har använts i bokbinderier. Uttrycket påminner om äldre etnografisk dokumentation. Och visst, vi möter en katalog av hår och frisyrer i närbild, som en typologisk och dekorativ förteckning. Men modellerna framträder i egen rätt, de är inte namnlösa objekt som ska representera det främmande och exotiska.

24. Hairpiece

Andrea Davis Kronlund

Hus B4, plan 6, avdelning B66





1. **Fragments**
Alexandra Severinsson
O-huset, trapphus plan 3–6
2. **Unfolded Solid Shape**
Anders Sletvold Moe
O-huset, innergård mellan hus B2 och B4
3. **Speglingar - Vandring bland tankar**
Maki Okamoto
Hus B4, plan 8, avdelning, B86–88
4. **Esthers barn**
Jakob Solgren
Hus K2, plan 6, avdelning K61–63
5. **Intermezzo**
Anders Krüger
O-huset, innergård
6. **Mamma Flamingo och de hundra öarna**
Christoffer Paues
Astrid Lindgrens barnsjukhus,
hus B4–K4, plan 5
7. **Household stories**
Peter Köhler
Hus M2, plan 8, avdelning M84–86
8. **Rymdfackverk**
Einar Höste
Medicingatan, utomhusgård
9. **Interosis**
Tine Aamodt
O-huset, matsal plan 6
10. **Hej patient**
Beck & Jung (Holger Bäckström och
Bo Ljungberg)
Fasaden, i anslutning till huvudentrén
11. **Next to Nature**
Mia E Göransson
Entrétorget
12. **Brutalistisk hyttekos**
Hilde Angel Danielsen
O-huset, hisshallar plan 3–6
13. **Att färdas tillsammans**
Att färdas på räls
Sapphos döttrar
Plan 8, 6, 5 och 4
14. **Se Då Nu – Textere**
Anna Nordquist Andersson
Hus B2, plan 7, avdelning B72–74
15. **Vandring i markerna**
Ingegerd Möller
Centralhallen, plan 5, C5
16. **Spektrogram från växtriket/Fågeldag**
Trinidad Carrillo
Hus R2, plan 6, avdelning R61–63
Hus B4, plan 6, avdelning B68
17. **Stundom**
Laercio Redondo
Hus R2, plan 6, avdelning R62–64
18. **G./F. (scenansvisningar)**
Snezana Vucetic Bohm
O-huset, trapphus plan 3–6
19. **Jag anlägger en trädgård**
Pia Sandström
Hus M4, plan 7, avdelning M76–79
20. **Regnbågsringar**
Sara Lundkvist
Hus B2, plan 5, avdelning B52–54
Hus B4, plan 5, avdelning B56–58
21. **Kronos och Kairos**
Ebba Bring
O-huset, korridor plan 6
22. **En egen skog**
Lisa Wallert
Hus B4, plan 7, avdelning B76–78
23. **Fra utsiden till insiden**
Marianne Brekke
O-huset, korridor plan 5
24. **Hairpiece**
Andrea Davis Kronlund
Hus B4, plan 6, avdelning B66



Vill du veta mer
om konsten?
Ladda ner vår
app Konstguiden



Redaktör: Cecilia von Schantz Konstskribent: Anna Hedlin Foto: Per Mannberg och Firibar Krook Rosato Form: Fidelity Framsida: Alexandra Severinsson, Fragments
Bak sida: Sapphos dottrar, Att färdas på räls Tryck: Danagård Litho, 2020 © Konstnärerna/Bildupphovsätt 2020

ISBN 978-91-984447-7-3

Kulturförvaltningen arbetar för fri kultur som främjar upplevelser, möten, bildning och delaktighet på uppdrag av kulturnämnden. Kultur och hälsa i vård och omsorg, strategisk samordning av länets kulturresurser och konstnärlig gestaltning i vårdmiljö är våra huvudsakliga uppdrag som en av fyra kärnverksamheter inom Region Stockholm.

www.kultur.regionstockholm.se